

PHƯƠNG ÁN

Phòng, chống hạn hán vụ Đông Xuân 2015-2016 do ảnh hưởng của hiện tượng El Nino trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk.

I. MỤC ĐÍCH YÊU CẦU

1. Mục đích

- Chủ động ứng phó nhanh, kịp thời, có hiệu quả trước tình hình diễn biến khô hạn ngày càng phức tạp với phương châm phòng là chính, chủ động triển khai các giải pháp ứng phó với tình hình hạn hán và hiện tượng El Nino trên địa bàn tỉnh góp phần giảm thiệt hại thấp nhất cho người dân.

- Tuyên truyền cho cán bộ, công chức và mọi tầng lớp nhân dân nhận thức sâu sắc về ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác phòng, chống hạn hán và hiện tượng El Nino. Xác định rõ công tác này là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của toàn xã hội từ đó nâng cao tinh thần trách nhiệm, chủ động và sẵn sàng ứng phó nhằm hạn chế đến mức thấp nhất về thiệt hại trong sản xuất nông nghiệp cũng như trong sinh hoạt và các lĩnh vực khác do hạn hán gây ra.

- Tạo sự phối hợp nhịp nhàng giữa các cấp, các ngành và các thành viên trong Ban chỉ huy phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, tiểu ban phòng chống hạn nhằm thực thi nhiệm vụ đạt hiệu quả tốt nhất khi thiên tai xảy ra trên địa bàn tỉnh.

2. Yêu cầu

- Phải thực hiện tốt nội dung Chỉ thị số 13/CT-UBND ngày 30/10/2015 của UBND tỉnh về việc tăng cường công tác phòng, chống hạn, đối phó với ảnh hưởng của El Nino; chuẩn bị sẵn sàng, đầy đủ vật chất cũng như những điều kiện cần thiết để phục vụ tốt công tác phòng, chống hạn và hiện tượng El Nino năm 2016.

- Các địa phương, đơn vị trong tỉnh có phương án phòng, chống hạn hán cụ thể, thích hợp, huy động nguồn lực của toàn xã hội tham gia phòng, chống hạn, tăng cường phương tiện, thiết bị phục vụ có hiệu quả cho công tác phòng, chống hạn hán bảo vệ sản xuất và đảm bảo nước sinh hoạt.

- Các chủ quản lý công trình thủy lợi, thủy điện kiểm tra hệ thống công trình thủy lợi, thủy điện vận hành đảm bảo phòng, chống hạn hán và đối phó với hiện tượng El Nino.

II. TÌNH HÌNH KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN, NGUỒN NƯỚC VÀ DỰ BÁO CẤP ĐỘ RỦI RO THIÊN TAI

1. Thông tin chung dự báo về thời tiết ảnh hưởng của El Nino

- Theo Báo cáo số 312/BC-DBTU ngày 27/8/2015 của Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Trung ương, về El Nino năm 2015 và báo cáo nhận định xu thế thời tiết, thủy văn mùa Đông Xuân năm 2015-2016; Báo cáo số 350/BC-

DBTU, ngày 06/10/2015 của Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Trung ương, về việc báo cáo hiện tượng El Nino tiếp tục ảnh hưởng đến nước ta, khả năng đạt cường độ của El Nino mạnh kỷ lục 1997/1998 và kéo dài đến hết mùa đông xuân 2015/2016. Ngoài cường độ mạnh, nhiều khả năng El Nino 2015/2016 sẽ trở thành một trong những El Nino kéo dài nhất trong khoảng 60 năm qua. Khả năng, mùa mưa đến muộn và kết thúc sớm, tổng lượng mưa phổ biến thiếu hụt so với TBNN, đặc biệt là Trung Bộ, Nam Bộ và Tây Nguyên; tuy nhiên, mưa lớn trong thời đoạn ngắn cũng có khả năng xuất hiện.

- Dự báo trong thời gian tới, từ tháng 10/2015 - 4/2016, nền nhiệt độ trên cả nước có khả năng cao hơn TBNN từ 0,5-1,5 °C, lượng mưa so với TBNN cùng kỳ ở khu vực Trung Bộ khả năng thiếu hụt 30-50%; khu vực Tây Nguyên, Đông Nam Bộ và Bình Thuận từ tháng 10/2015 đến 4/2016 có khả năng ở mức thấp hơn 20-40%, mùa mưa ở các khu vực này sẽ khả năng kết thúc sớm hơn so với TBNN.

- Theo dự báo của Đài Khí tượng Thủy văn Đắk Lắk trong thời gian mùa khô năm 2016, dòng chảy trong các sông suối trên địa bàn tỉnh có khả năng phổ biến thiếu hụt từ 30-60% so với TBNN và một số vùng thiếu hụt nhiều hơn (nhiều suối sẽ cạn khô không còn dòng chảy).

2. Tình hình thời tiết, nguồn nước trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk

a) Tình hình thời tiết năm 2015

Diễn biến thời tiết năm 2015 trên địa bàn tỉnh có nhiều bất thường, thời kỳ đầu năm, mùa khô nắng nóng kéo dài gây hạn hán nghiêm trọng trong vụ Đông xuân 2015 - 2016. Mùa mưa đến muộn, kết thúc sớm, lượng mưa thiếu hụt và phân bố không đều gây hạn hán trong vụ Hè thu. Tổng lượng mưa năm 2015 tại các vùng trong tỉnh phổ biến chỉ đạt 70 - 80% so với trung bình nhiều năm; một số nơi đạt thấp hơn như Buôn Đôn đạt 58,5%, Cư M'gar đạt 66,6%. Do ít mưa, lượng mưa thiếu hụt, trong mùa mưa không xảy ra lũ, lụt nên mực nước các sông, suối thời kỳ cuối năm 2015, đầu năm 2016 duy trì ở mức rất thấp.

b) Tình hình nguồn nước

- Các sông suối trên địa bàn tỉnh thời kỳ đầu năm 2016 mực nước duy trì ở mức thấp hơn so với trung bình nhiều năm và thấp hơn cùng kỳ năm 2015. Lượng dòng chảy thiếu hụt phổ biến từ 20 - 40%. Mực nước ngầm cũng duy trì ở mức thấp nhất trong vòng 10 năm gần đây. Dự kiến khả năng nhiều suối vừa và nhỏ đến giữa tháng 2/2016 sẽ không còn dòng chảy, một số vùng nước ngầm suy giảm cạn kiệt, như vậy nguồn nước phục vụ sản xuất, chống hạn sẽ gặp nhiều khó khăn.

- Các công trình thủy lợi: Toàn tỉnh có 770 công trình thủy lợi, trong đó có 599 hồ chứa. Tính đến cuối tháng 12/2015 khoảng 35% trong số 599 hồ chứa thủy lợi trên địa bàn tỉnh không đạt mực nước dâng bình thường, trong đó có khoảng 20% số hồ chỉ đạt dưới 50% dung tích thiết kế.

Đối với các hồ chứa nhỏ, do mùa mưa kết thúc sớm, mực nước ngầm dao động ở mức thấp, lưu vực hẹp nên lượng nước bổ sung đến các hồ trong mùa

khô hầu như không còn. Với dung tích nhỏ, không có lượng nước bổ sung nên khả năng phục vụ tưới rất hạn chế (nhiều hồ có thể chỉ đủ tưới đợt 1 cho cà phê).

3. Dự báo cấp độ rủi ro thiên tai

Với thực trạng tình hình lượng mưa năm 2015 và lượng dòng chảy trên các sông thời kỳ cuối năm 2015, cùng với dự báo tình hình thời tiết và khả năng diễn biến dòng chảy trên một số sông chính trong tỉnh mức khô hạn sẽ rất khắc nghiệt trong mùa khô năm 2016.

Theo nhận định của Đài Khí tượng thủy văn Đắk Lắk, cấp độ rủi ro thiên tai do hạn hán trong mùa khô năm 2016 đạt cấp độ 3 (trong 4 cấp độ).

III. TÌNH HÌNH THIẾT HẠI DO HẠN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH

1. Tình hình chung

Trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, theo số liệu tổng hợp giá trị thiệt hại do hạn hán gây ra trên địa bàn tỉnh trong 11 năm (2005-2015) hơn 6.803,0 tỷ đồng, cho thấy thiệt hại thiên tai do hạn hán gây ra là hết sức nặng nề, gây ảnh hưởng rất lớn đến đời sống của nhân dân trên địa bàn tỉnh.

Bảng tổng hợp tình hình thiệt hại do hạn hán gây ra từ năm 2005-2015 trên địa bàn tỉnh:

Năm	Diện tích cây trồng bị hạn (ha)			Ước tính thiệt hại (tỷ đồng)		
	Đông Xuân	Hè thu	Cả năm	Đông xuân	Hè thu	Cả năm
Tổng	263.865	250.759	514.627	5.500.764	1.303.538	6.804.304
2005	112.534	49.215	161.749	1.215.041	220.087	1.435.128
2006		75.681	75.681		7.788	7.788
2007	12.270		12.270	252.780		252.780
2008		23.367	23.367		207.268	207.268
2009	210	17.256	17.467	44	109.056	109.100
2010	9.880	12.436	22.317	200.071	9.861	209.933
2011	13.372	300	13.672	344.639	1.200	345.839
2012	100	33.819	33.920	110	558.554	558.664
2013	37.142		37.142	1.142.478		1.142.478
2014	10.144	13.659	23.803	250.601	84.724	335.326
2015	68.213	25.026	93.239	2.095.000	105.000	2.200.000

2. Thiệt hại do hạn hán gây ra trong năm 2015

- Vụ Đông xuân năm 2014 - 2015: Toàn tỉnh có 68.213 ha cây trồng các loại bị hạn, trong đó diện tích bị mất trắng là 4.364 ha; có gần 19 ngàn hộ dân thiếu nước sinh hoạt. Thiệt hại kinh tế ước tính 2.095 tỷ đồng.

- Vụ Hè thu: Toàn tỉnh có 25.026 ha cây trồng ngăn ngày các loại bị hạn, trong đó mất trắng 12.395 ha (chủ yếu lúa, ngô và đậu). Thiệt hại kinh tế ước tính 105 tỷ đồng.

IV. PHƯƠNG ÁN PHÒNG, CHỐNG HẠN HÁN

Năm 2016, khu vực Tây Nguyên nói chung và Đắk Lắk nói riêng được dự báo sẽ xảy ra tình trạng khô nghiêm trọng do ảnh hưởng của El Nino. Hạn hán sẽ tác động đến nhiều lĩnh vực trong nền kinh tế, ảnh hưởng trực tiếp đến sản xuất nông nghiệp và đời sống của nhân dân. Để tăng cường thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán một số nội dung trọng tâm đã được chỉ đạo tổ chức triển khai thực hiện kịp thời.

1. Công tác chỉ đạo điều hành

a) Chỉ đạo của Trung ương

- Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 04/CT-TTg ngày 05/3/2014 đề chỉ đạo, đôn đốc các địa phương tăng cường các biện pháp phòng cháy, chữa cháy rừng; Ban Chỉ đạo Trung ương về Phòng, chống thiên tai ban hành Công điện số 32/CĐ-TW ngày 12/10/2015 về tăng cường các biện pháp phòng, chống hạn hán, xâm nhập mặn năm 2016;

- Ngày 31/10/2015, đồng chí Hoàng Trung Hải - Phó Thủ tướng Chính phủ đã chủ trì Hội nghị trực tuyến với Ban Chỉ huy phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn các địa phương, về ứng phó với hạn hán, xâm nhập mặn năm 2015-2016 và ảnh hưởng của hiện tượng El Nino,.

- Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành Chỉ thị số 8718/CT-BNN-TCTL ngày 23/10/2015 về việc tăng cường thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, xâm nhập mặn năm 2016, đối phó với ảnh hưởng của hiện tượng El Nino; ngày 12/11/2015 tổ chức Hội thảo “ Tăng cường áp dụng công nghệ tưới tiên tiến, tiết kiệm nước cho cây trồng cạn ứng phó với hạn hán” tại thành phố Buôn Ma Thuột.

- Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đang phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chuẩn bị, trình Chính phủ ban hành một số cơ chế, chính sách hỗ trợ liên quan đến hạn hán và đề xuất hỗ trợ kinh phí phòng, chống và khắc phục hậu quả hạn hán, xâm nhập mặn.

- Bộ Công Thương, Tập đoàn Điện lực Việt Nam chỉ đạo các cơ quan liên quan tăng cường tích nước các hồ chứa thủy điện, có kế hoạch phát điện phù hợp để ưu tiên bổ sung nước phục vụ sản xuất, sinh hoạt cho hạ du trong các thời kỳ khô hạn.

- Trung tâm Khí tượng Thủy văn Quốc gia thường xuyên cung cấp thông tin dự báo, nhận định về tình hình thời tiết, nguồn nước, hạn hán, xâm nhập mặn.

- Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam và các cơ quan truyền thông tăng cường đưa tin dự báo, cảnh báo tình trạng hạn hán, xâm nhập mặn; nguy cơ cháy rừng; tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, xâm nhập mặn và phòng chống cháy rừng;

b) Chỉ đạo ở tỉnh

- Trên cơ sở chỉ đạo của Trung ương tại Công điện số 32/CĐ-TW ngày

12/10/2015 của Ban Chỉ đạo Trung Ương về Phòng, chống thiên tai; Chỉ thị 8718/CT-BNN-TCTL ngày 23/10/2015 của Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn về việc tăng cường thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, xâm nhập mặn năm 2016, đối phó với ảnh hưởng của hiện tượng El Nino. Ngày 30/10/2015 UBND tỉnh đã ban hành Chỉ thị số 13/CT-UBND, về tăng cường công tác phòng, chống hạn hán, đối phó với ảnh hưởng của El Nino, trong đó yêu cầu các Sở, ban, ngành, đơn vị, địa phương trong tỉnh tập trung chỉ đạo thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm về công tác phòng, chống hạn, chủ động ứng phó với ảnh hưởng của El Nino. Ngày 14/01/2016, UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 150/QĐ-UBND về việc thành lập Tiểu ban Chỉ đạo phòng, chống hạn hán vụ Đông Xuân 2015-2016.

- Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã hướng dẫn các địa phương xây dựng kế hoạch sản xuất phù hợp với tình hình nguồn nước từng vùng cụ thể; tham mưu UBND tỉnh giao kế hoạch sản xuất vụ Đông xuân 2015 - 2016 trên cơ sở đánh giá nguồn nước thời kỳ đầu vụ và chủ động giảm kế hoạch diện tích lúa nước so với vụ Đông xuân 2014 - 2015.

c) Chỉ đạo ở cấp huyện

- Thực hiện chỉ đạo của UBND tỉnh, hầu hết các địa phương đã khẩn trương xây dựng, phê duyệt phương án phòng, chống hạn hán vụ Đông Xuân năm 2015-2016 trên địa bàn để kịp thời triển khai nhằm chủ động ứng phó tình hình khô hạn, giảm thiểu tối đa thiệt hại, khắc phục tình trạng thiếu nước phục vụ sản xuất và sinh hoạt do hạn hán gây ra. Nội dung phương án được các địa phương xây dựng tương đối cụ thể, chi tiết chú trọng các giải pháp phù hợp với từng tiểu vùng của địa phương.

2. Một số giải pháp phòng, chống hạn chung được triển khai:

UBND các huyện, thị xã, thành phố xây dựng phương án chống hạn cụ thể trên địa bàn; thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống hạn năm 2016 để theo dõi, chỉ đạo thực hiện kịp thời các biện pháp phòng, chống hạn có hiệu quả ngay từ đầu mùa khô.

a) Về bảo đảm cấp nước cho sản xuất nông nghiệp

- UBND các huyện, thị xã, thành phố khẩn trương chỉ đạo xây dựng và phê duyệt phương án cấp nước phục vụ sản xuất vụ Đông Xuân 2015 – 2016. Trong đó, chú trọng đến biện pháp cấp nước phục vụ cho sản xuất, sinh hoạt của người dân trong trường hợp nguồn nước bị thiếu hụt;

- Rà soát, đánh giá, cân đối nguồn nước thực tế trên các hồ, đập, sông, suối, nguồn nước ngầm của từng vùng, từng khu vực tại địa phương để chủ động bố trí, cơ cấu cây trồng và mùa vụ hợp lý; tăng cường quản lý chặt chẽ nguồn nước hiện có, không để rò rỉ gây tổn thất; đối với các hồ, đập đang sửa chữa nếu đủ điều kiện an toàn cần tích nước để phục vụ cho sản xuất và chống hạn; sử dụng nước tiết kiệm có hiệu quả. Phải đảm bảo cung cấp nước theo thứ tự ưu tiên: Nước phục vụ sinh hoạt, nước uống cho gia súc, tưới cho cây trồng lâu năm có giá trị kinh tế cao.

- Tổ chức huy động các lực lượng lao động tại địa phương ra quân làm thủy lợi để tạo nguồn nước, khơi thông dòng chảy, nạo vét kênh mương đảm bảo dẫn nước tới ruộng, nhất là các tuyến kênh mương nội đồng cần kiểm tra thường xuyên để chống thất thoát nước.

- Thực hiện nghiêm túc phương án chống hạn; dự kiến đặt các trạm bơm dã chiến, chuẩn bị máy bơm, thiết bị và nhiên liệu sẵn sàng bơm chống hạn khi cần thiết; tu sửa các công trình thủy lợi, xử lý các sự cố hư hỏng; tổ chức kiểm tra đồng ruộng, chỉ đạo gieo trồng tập trung theo kế hoạch, đúng thời vụ để tiết kiệm nước; xây dựng lịch điều tiết nước cụ thể, phân phối nước chặt chẽ và linh hoạt; tổ chức tưới luân phiên, tiết kiệm và quản lý chặt chẽ nguồn nước; chủ động xử lý kịp thời các tình huống thiếu nước nhằm phục vụ tốt yêu cầu sản xuất và đời sống của nhân dân.

- Trên cơ sở khả năng cân đối của nguồn nước, bố trí cơ cấu cây trồng hợp lý; các vùng thường xuyên thiếu nước tưới, hướng dẫn, khuyến cáo người dân sử dụng giống ngắn ngày, chuyển đổi cây trồng phù hợp và có thể dừng sản xuất khi không đảm bảo nước tưới.

- Chủ động bố trí kinh phí để tu bổ, sửa chữa công trình thủy lợi và thực hiện các giải pháp chống hạn; tổ chức tuyên truyền, khuyến cáo nhân dân tích cực hưởng ứng phong trào làm thủy lợi và thực hiện các giải pháp tưới tiết kiệm nước để phòng chống hạn cuối vụ.

- Tăng cường tuyên truyền, phổ biến trên các phương tiện thông tin đại chúng để vận động nhân dân nâng cao ý thức sử dụng nước tiết kiệm; khuyến cáo áp dụng khoa học kỹ thuật, triển khai các mô hình tưới tiên tiến, thực hiện tốt công tác phòng, chống hạn hán; Biểu dương, khuyến khích những địa phương, chính quyền cơ sở đã chủ động và có những sáng kiến chống hạn mang lại hiệu quả cao.

b) Về đảm bảo cấp nước sinh hoạt, công nghiệp, dịch vụ

- Các công ty cấp thoát nước khu đô thị, khu, cụm công nghiệp có kế hoạch cấp nước sinh hoạt cho người dân, các khu, cụm công nghiệp trên địa bàn quản lý khi hạn hán xảy ra.

- Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn

+ Chủ động trong công tác phòng, chống hạn, chủ động ứng phó với El Nino năm 2016. Cân đối khả năng cung cấp nước phục vụ cho các nhu cầu sử dụng trên địa bàn, ưu tiên cấp nước cho sinh hoạt. Theo dõi kịp thời thông tin dự báo khí tượng, thủy văn để chủ động điều tiết, sử dụng nước hiệu quả.

+ Tuyên truyền, vận động mọi tầng lớp nhân dân ý thức về bảo vệ nguồn nước đồng thời bảo vệ công trình cấp nước, sử dụng nước tiết kiệm, có biện pháp tích trữ nước dự phòng như: dùng lu, bể, bồn chứa... để phục vụ sinh hoạt.

+ Chú trọng công tác tập huấn cho cán bộ kỹ thuật về quản lý, vận hành công trình và cấp nước nhằm giúp cho công trình hoạt động bền vững và phát huy hiệu quả.

+ Đối với một số công trình cấp nước tập trung bằng giếng khoan có nguy cơ thiếu nước, đầu tư nâng cấp, cải tạo công trình, bổ sung giếng khoan hoặc giếng đào hợp lý, bổ sung bể chứa, trang bị máy bơm đảm bảo vận hành cấp nước.

+ Đầu tư lắp đặt, mở rộng và kéo dài thêm một số tuyến ống dẫn nước vào các khu dân cư đang gặp khó khăn về nước sinh hoạt. Lắp đặt hệ thống máy bơm tăng áp biến tần để bơm bổ sung áp lực cho khu vực mở rộng, khu vực trên cao thiếu nước.

+ Cải tạo, nâng cấp quy mô công trình cấp nước tập trung đã có nhằm đáp ứng nhu cầu sử dụng nước sinh hoạt của người dân.

+ Các đơn vị trực tiếp quản lý, vận hành công trình cấp nước tập trung trên địa bàn thường xuyên kiểm tra các tuyến ống nhằm khắc phục sự cố kịp thời để tránh thất thoát nước. Đánh giá nhu cầu lượng nước người dân sử dụng hàng ngày để có kế hoạch điều tiết hợp lý và tiết kiệm. Có phương án xử lý các trường hợp xảy ra sự cố bố trí cấp nước lưu động bằng xe téc cung cấp nước cho các khu dân cư.

+ Một số hệ thống cấp nước nhỏ lẻ, giếng nước của các hộ dân nếu ảnh hưởng của hạn hán không đủ nước sinh hoạt, tiến hành dùng các biện pháp cấp nước bổ sung như: Nạo vét, đào thêm giếng, tăng cường các phương tiện để vận chuyển nước.

c) Về trồng trọt: Rà soát diện tích các loại cây trồng trong vụ Đông xuân để điều chỉnh diện tích các loại cây trồng ngăn ngày phù hợp điều kiện nguồn nước; cần tập trung vào chuyển đổi cơ cấu thời vụ và giống gieo trồng, cụ thể như sau:

- Với những diện tích không chủ động hoàn toàn nguồn nước, không đủ điều kiện chuyển đổi cây trồng cần chủ động gieo sớm hơn lúa đại trà chính vụ. Vùng trũng rút nước chậm vào cuối mùa mưa, xuống giống muộn hơn lúa đại trà chính vụ, có thể gieo mạ cấy để rút ngắn thời gian sinh trưởng. Khuyến cáo sử dụng các nhóm giống cây trồng ngăn ngày và có khả năng chống chịu hạn cao.

- Vùng chân ruộng cao sử dụng chủ yếu nguồn nước sinh thủy, không có nước bổ sung từ nguồn khác chỉ đạo gieo sạ sớm hơn.

d) Về chăn nuôi:

- Trong thời kỳ khô hạn cần có phương án cấp đủ nước uống hợp vệ sinh cho đàn trâu, bò đặc biệt những nơi có đàn trâu bò chăn nuôi phương thức thả cần chủ động nguồn nước nơi bãi chăn và nơi nhốt gia súc.

- Xây dựng chuồng, trại đảm bảo điều kiện chăn nuôi; thường xuyên vệ sinh chuồng trại; định kỳ phun thuốc sát trùng để diệt sinh vật gây bệnh; tiêm phòng các loại vắc xin cho vật nuôi theo quy định; phát hiện sớm các gia súc bị dịch để có biện pháp phòng, trừ.

e) Về Lâm nghiệp

- Kiện toàn Ban chỉ đạo về Kế hoạch bảo vệ và Phát triển rừng các cấp; ban hành quy chế hoạt động và có sự phân công, cụ thể với từng thành viên của Ban chỉ đạo để tăng cường sự phối hợp và trách nhiệm của từng thành viên trong triển khai thực hiện công tác kiểm tra, giám sát và đôn đốc công tác PCCCR tại cơ sở. coi công tác PCCCR là nhiệm vụ trọng tâm của Ban chỉ đạo các cấp.

- Xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả phương án PCCCR trên địa bàn, tổ chức lực lượng, phương tiện, trang thiết bị PCCCR đảm bảo xử lý các tình huống cháy rừng xảy ra; sẵn sàng huy động lực lượng, phương tiện chữa cháy rừng theo phương châm 4 tại chỗ, kiên quyết không để xảy ra cháy lớn; rà soát, hoàn thiện quy chế phối hợp giữa lực lượng Kiểm lâm, Công an, Quân đội, Bộ đội Biên phòng trong công tác bảo vệ rừng và PCCCR trên địa bàn.

- Kiểm soát việc đốt nương làm rẫy và những hành vi dùng lửa khác trong khu vực rừng và gần rừng, hướng dẫn và quản lý chặt chẽ việc đốt nương làm rẫy theo quy hoạch.

- Rà soát lại các vùng trọng điểm có nguy cơ xảy ra cháy rừng rất cao với quy mô đám cháy lớn để bổ sung phương án chữa cháy rừng, tùy theo diễn biến tình hình thời tiết và thực tiễn khu vực rừng có nguy cơ xảy ra cháy lớn tại các địa phương, đảm bảo việc hỗ trợ huy động lực lượng chữa cháy khi vượt quá tầm kiểm soát và khả năng giải quyết của địa phương

- Tăng cường công tác dự báo, cảnh báo, tuyên truyền, phổ biến, giáo dục, nhằm nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của chính quyền các cấp và người dân, nhằm phát hiện sớm điểm cháy và chữa cháy kịp thời; phối hợp với cơ quan truyền thông tăng thời lượng đưa tin dự báo, cảnh báo nguy cơ cháy rừng; tuyên truyền, vận động nhân dân chấp hành nghiêm chỉnh quy định của Nhà nước về bảo vệ rừng và phòng cháy, chữa cháy rừng;

- Rà soát lại kế hoạch chuẩn bị cây giống, xử lý thực bì và trồng rừng kịp thời vụ phù hợp với diễn biến thời tiết khô hạn đảm bảo hoàn thành kế hoạch trồng rừng năm 2016, đồng thời không để cháy rừng do xử lý thực bì.

3. Một số giải pháp cụ thể

Trên cơ sở thông tin về El Nino năm 2015 và báo cáo nhận định xu thế thời tiết, thủy văn mùa Đông Xuân năm 2015-2016 của Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Trung ương cho các vùng trong cả nước, trong đó khu vực Tây Nguyên được dự báo lượng mưa và lượng dòng chảy trong vụ sản xuất Đông Xuân bị thiếu hụt nghiêm trọng. Để chủ động phòng, chống hạn, Ban chỉ huy phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh phối hợp với sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã hướng dẫn các địa phương trong tỉnh rà soát, đánh giá nguồn nước để cân đối xây dựng kế hoạch sản xuất với định hướng giảm diện tích lúa nước so với các năm trước. Kế hoạch sản xuất vụ Đông xuân 2015 - 2016 của tỉnh là 244.971 ha cây trồng có nhu cầu tưới nước, gồm 41.225 ha cây ngắn ngày (29.190 ha lúa và 12.035 ha rau màu) và 203.746 ha cây công nghiệp lâu năm. Ngoài ra có 245 ha nuôi trồng thủy sản. Tổng diện tích đảm bảo tưới từ công trình thủy lợi là 75.639 ha gồm 28.593 ha lúa, 1.082 ha rau màu và 45.964 ha cây công nghiệp lâu năm. Cụ thể giải pháp chống hạn các vùng như sau:

a) Diện tích cây trồng do các hồ thủy lợi của Công ty TNHH MTV QLCTTL tình quản lý đảm nhiệm tưới: Theo báo cáo của Công ty, kế hoạch đảm bảo cấp nước phục vụ sản xuất Đông Xuân 2015-2016 là 55.190,0 ha (22.214,0 ha lúa; 31.117,0 ha cà phê; 1.614,0 ha màu và 245,02 ha thủy sản). Số diện tích cây trồng do Công ty đảm nhận tưới dự kiến cần chống hạn về cuối vụ là 11.068,0 ha (4.578,0 ha lúa; 6.355,0 ha cà phê và 135,0 ha màu) *chi tiết như phương án chống hạn vụ Đông Xuân 2015-2016 của Công ty.*

b) Diện tích do các Hợp tác xã Nông nghiệp và các tổ dùng nước đảm nhận: Diện tích tưới khoảng 6.500 ha lúa chủ yếu ven sông Krông Ana, sông Krông Pắc và một số công trình thủy lợi khác. Số diện tích này chủ yếu khai thác nước sông để bơm tưới. Nguồn nước có khả năng đảm bảo, tuy nhiên về cuối vụ mực nước sông xuống thấp cần nạo vét kênh dẫn, nối dài ống bơm để phục vụ tưới; tổ chức lắp đặt và vận hành các trạm bơm dầu đã chiến để bơm chống hạn tại các khu vực khoanh vùng sản xuất bị thiếu nước vào cuối vụ.

c) Vùng đặc biệt khó khăn về nguồn nước như huyện Krông Buk, một phần phía Tây Bắc của huyện Cư Mgar (các xã Ea M'Droh, Ea Tar, Ea Hting, Quảng hiệp, Ea Kuêh), phía Đông Bắc huyện Ea Kar, một phần huyện M'Đrăk (Ea Trang, Krông Jin, Cư San): Đây là những khu vực có lượng mưa thấp, dòng chảy mặt nghèo kiệt, hồ chứa chủ yếu có dung tích nhỏ, bị bồi lắng và diện tích sản xuất lớn nên nguồn nước chống hạn rất khó khăn. Nguồn nước chống hạn chủ yếu tận dụng tối đa nguồn nước trong hồ chứa, ao, giếng, dòng chảy các suối và khai thác nước ngầm để bơm tưới. Khuyến cáo, tuyên truyền nhân dân sử dụng nước tưới hết sức tiết kiệm kể cả nguồn nước ngầm, đề phòng mùa khô kéo dài; tăng cường tích trữ nước bằng cách nâng ngưỡng tràn các hồ chứa hoặc trữ trong ao, hồ ưu tiên phục vụ tưới cho cây công nghiệp lâu năm có giá trị kinh tế cao như cà phê, tiêu ... ; theo dõi chặt chẽ tình hình thời tiết, quản lý tốt nguồn nước, thực hiện sản xuất theo kế hoạch; Về nước sinh hoạt xây dựng phương án cụ thể cho từng khu vực, chủ yếu huy động nhân dân nạo vét giếng, chia sẻ nguồn nước còn lại trong vùng, nếu hạn hán kéo dài không đủ nước phải triển khai thêm các biện pháp như khoan giếng sâu, cấp nước bổ sung bằng xe bồn vận chuyển nước từ nơi khác về để cấp nước cho nhân dân sinh hoạt.

d) Vùng dọc các sông tại các huyện, như: Lăk, Krông Ana, Cư Kuin, Krông Bông: Phần lớn diện tích canh tác của các vùng này tập trung tại các vùng bằng phẳng ven sông, nên ngoài việc lấy nước từ các hồ chứa, đập dâng còn có thể bơm trực tiếp từ các sông lên để tưới. Mặt khác phải tận dụng tối đa nguồn nước tự nhiên còn lại từ ao, hồ, sông suối hoặc trên các trục kênh tiêu (nâng ngưỡng tràn, đắp đập tạm) để tạo nguồn nước cung cấp cho sản xuất vụ Đông Xuân 2015-2016. Về cuối vụ mực nước sông có thể xuống thấp, tổ chức lắp đặt và vận hành các trạm bơm dầu đã chiến để bơm chống hạn tại các khu vực khoanh vùng sản xuất bị thiếu nước vào cuối vụ. Cần tiết kiệm nguồn nước tưới để cung cấp cho cây trồng trong thời gian vụ Hè Thu 2016.

e) Vùng sử dụng chủ yếu nguồn nước từ các công trình thủy lợi vừa và lớn, như: hồ Ea Súp thượng, hồ Buôn Yong, hồ Krông Buk hạ, Đăk Minh ... (có nguồn nước tương đối ổn định) phục vụ chống hạn, như: huyện Ea Súp, huyện

Buôn Đôn, phần Đông nam huyện Cư Mgar, huyện Krông Pắc, một phần huyện Ea Kar: Tăng cường tu sửa các tuyến kênh dẫn. Hệ thống kênh chính, kênh nhánh và kênh nội đồng phải đảm bảo dẫn nước tới mặt ruộng hạn chế tối đa các sự cố rò rỉ gây tổn thất nước. Huy động nhân dân tổ chức nạo vét kênh mương, đặt các trạm bơm di động để kịp thời đáp ứng yêu cầu chống hạn khi cần thiết hoặc có thể bơm nước từ dung tích chết của hồ để chống hạn. Đối với những hồ lớn cần sử dụng nước tiết kiệm để đáp ứng yêu cầu phục vụ sản xuất vụ Hè thu năm 2016.

f) Vùng chủ yếu sử dụng nguồn nước từ các công trình vừa và nhỏ như: Krông Năng, phía Tây Nam của huyện Ea Kar, một phần huyện M'Đrak, huyện Ea H'leo, Thị xã Buôn Hồ: Tận dụng trữ tối đa các nguồn nước bằng cách nâng ngưỡng tràn hồ chứa hoặc lấy nước vào ao, hồ để cung cấp cho sản xuất vụ Đông Xuân; tăng cường quản lý tốt nguồn nước và điều tiết các công trình thủy lợi hợp lý, tiết kiệm nguồn nước. Tổ chức nạo vét hệ thống kênh mương, cửa cống lấy nước, nạo vét khơi thông dòng chảy đảm bảo thông thoáng từ đầu mỗi tới mặt ruộng. Ở những vùng có suối, tăng cường tận dụng nguồn nước suối, nguồn sinh thủy hiện có; có kế hoạch khai thác nước ngầm bằng giếng đào, giếng khoan để phục vụ chống hạn; tu bổ, cải tạo các ao, giếng sinh hoạt hiện có tại các hộ gia đình. Lắp đặt các trạm bơm dầu đã chiến tại vị trí các cống lấy nước để bơm nước từ dung tích chết của các hồ và các vị trí dọc theo các sông, suối, tận dụng các bầu ao ở gần hoặc lân cận khu tưới bị thiếu nước vào cuối vụ. Theo dõi chặt chẽ tình hình thời tiết, nguồn nước để thực hiện kế hoạch gieo trồng, tuyệt đối không gieo trồng diện tích không bảo đảm nguồn nước.

g) Thành phố Buôn Ma Thuột: Vùng này có lượng mưa trung bình nhưng lượng mưa các tháng cuối mùa thấp hơn so với trung bình nhiều năm. Địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột có đoạn dòng chính sông Srêpôk chảy qua với lượng dòng chảy khá lớn. Ngoài ra trên địa bàn thành phố có số lượng công trình thủy lợi với dung tích trữ khá lớn như hồ Ea Kao, hồ Ea Nhái, hồ Đạt Lý, hồ Ea Chu Kap ... Như vậy nguồn nước phục vụ chống hạn cho sản xuất trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột tương đối thuận lợi hơn so với các vùng khác. Tuy nhiên cũng có một số tiểu vùng cục bộ có khả năng thiếu nước, cần khuyến cáo nhân dân thực hiện sản xuất theo kế hoạch; sử dụng nước tiết kiệm; tăng cường nạo vét giếng, kênh mương và có giải pháp điều tiết từ các hồ thủy lợi có dung tích lớn và các hồ thủy điện dọc sông Sêrêpôk để phục vụ chống hạn. Đề phòng hạn hán kéo dài cần theo dõi chặt chẽ tình hình thời tiết, quản lý tốt các nguồn nước để phục vụ chống hạn vụ Đông xuân đồng thời đáp ứng yêu cầu phục vụ sản xuất vụ Hè Thu năm 2016.

Đối với cấp nước sinh hoạt trên địa bàn thành phố, theo báo cáo của Công ty TNHH MTV Cấp nước và Đầu tư xây dựng tính đến thời điểm hiện tại: Công suất khai thác là 48.000 m³/ngày đêm (trong đó nguồn nước ngầm 43.000 m³ và nước mặt hồ Ea Chu Cap 5.000 m³) đáp ứng vừa đủ cho nhu cầu cấp nước trong thành phố. Công ty đang hoàn thiện dây chuyền xử lý thêm 2.000 m³/ ngày đêm từ hồ Ea Chu Cấp nâng tổng công suất toàn hệ thống lên 50.000 m³/ ngày đêm để bổ sung cấp nước cho thành phố. Từ tháng 2 đến tháng 7/2016 nguồn nước

ngâm cạn kiệt, dự kiến sẽ thiếu hụt khoảng 19.000 m³/ ngày đêm. Để khắc phục tình trạng thiếu nước sinh hoạt, Công ty đã có kế hoạch bổ sung một phần thiếu hụt từ nguồn nước hồ Đạt lý, tuy nhiên dự kiến mùa khô năm 2016 trên địa bàn thành phố Buon Ma Thuật sẽ thiếu hụt khoảng 10.000 m³/ngày đêm.

V. KINH PHÍ CHỐNG HẠN

Trước mắt, trên cơ sở các giải pháp chống hạn được xây dựng trong phương án chống hạn, các địa phương, đơn vị chủ động bố trí kinh phí để thực hiện chống hạn. Trường hợp các địa phương gặp khó khăn về nguồn kinh phí thì kịp thời báo cáo gửi về Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Tài chính để tổng hợp, trình UBND tỉnh xem xét, giải quyết.

Về lâu dài, Ban Chỉ huy phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh phối hợp Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổng hợp nhu cầu hỗ trợ tiền dầu, tiền điện, chi phí nạo vét chống hạn vượt định mức của các địa phương, đơn vị báo cáo đề xuất UBND tỉnh trình Chính phủ đề nghị hỗ trợ.

VI. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

Thường xuyên theo dõi, giám sát, chỉ đạo, đôn đốc các địa phương, đơn vị quản lý chặt chẽ nguồn nước, triển khai các giải pháp phòng chống hạn hán năm 2016 trên địa bàn; hướng dẫn về chăm sóc cây trồng, vật nuôi và phòng ngừa dịch bệnh do hạn gây ra; phối hợp với Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh tổng hợp, tham mưu UBND tỉnh báo cáo diễn biến tình hình khô hạn trên địa bàn tỉnh.

2. Ban chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh

Thường xuyên kiểm tra công tác chống hạn tại các địa phương, cập nhật thông tin, tổng hợp diễn biến tình hình khô hạn, kết quả chống hạn và nhu cầu hỗ trợ chống hạn vượt định mức của các địa phương, đơn vị báo cáo UBND tỉnh, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; phối hợp với các đơn vị liên quan tham mưu đề xuất UBND tỉnh chỉ đạo, xử lý công tác chống hạn kịp thời, có hiệu quả.

3. Sở Tài chính

Phối hợp với Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, tham mưu UBND tỉnh bố trí hỗ trợ một phần kinh phí chống hạn cho các địa phương, đơn vị gặp nhiều khó khăn (khi cần thiết); phối hợp với các đơn vị liên quan tham mưu UBND tỉnh đề xuất Chính phủ hỗ trợ kinh phí chống hạn cho tỉnh.

4. Sở Công thương

- Chỉ đạo, kiểm tra việc vận hành điều tiết nước các hồ thủy điện trên địa bàn tỉnh kết hợp phát điện và phục vụ sản xuất, cấp nước sinh hoạt cho vùng hạ du, đặc biệt các hồ thủy điện phải vận hành đúng quy trình đã được phê duyệt.

- Phối hợp chỉ đạo việc cấp nước cho công nghiệp, dịch vụ để đảm bảo ổn định sản xuất trên địa bàn tỉnh.

5. Sở Thông tin - Truyền thông, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh:

Tăng cường các hoạt động thông tin, truyền thông về hiện tượng El Nino, tình hình hạn hán thiếu nước, các biện pháp chỉ đạo ứng phó đến các cấp chính quyền, đơn vị sản xuất và người dân trên địa bàn huyện để chủ động thực hiện. Biểu dương kịp thời những địa phương, cơ sở đã có những sáng kiến, cách làm hay trong công tác phòng chống thiên tai để tuyên truyền phổ biến.

6. Các đơn vị quản lý, khai thác công trình thủy lợi, thủy điện trên địa bàn tỉnh:

- Chủ động duy tu, bảo dưỡng, nâng cấp các công trình bằng nguồn vốn sửa chữa hàng năm và có kế hoạch nạo vét hệ thống kênh mương, các cửa lấy nước, trạm bơm tưới theo phân cấp quản lý; đối với các hồ chứa phải thường xuyên kiểm tra kịp thời phát hiện và xử lý các sự cố rò rỉ, thất thoát nước để phục vụ công tác chống hạn.

- Phối hợp với các địa phương trong triển khai phương án phòng, chống hạn hán, xác định cụ thể từng vùng có khả năng thiếu nước để có kế hoạch chống hạn và biện pháp cấp nước hợp lý; quản lý phân phối nước chặt chẽ và linh hoạt; tổ chức tưới hiệu quả và tiết kiệm nước.

- Tổ chức theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, tình hình nguồn nước nhằm chủ động xử lý tình huống, kịp thời điều chỉnh kế hoạch cấp nước khi nguồn nước thay đổi phục vụ tốt yêu cầu sản xuất và ổn định đời sống nhân dân; thường xuyên báo cáo về Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tình hình diễn biến khô hạn và kết quả thực hiện chống hạn.

7. Công ty Điện lực Đắk Lắk

Cân đối nguồn điện, có kế hoạch đảm bảo cung cấp điện cho sản xuất và dân sinh; trong đó, ưu tiên cung cấp điện cho các trạm bơm để phục vụ công tác chống hạn bảo vệ sản xuất.

8. Công ty TNHH MTV Cấp nước và Đầu tư xây dựng Đắk Lắk, Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh Môi trường nông thôn

Thực hiện các giải pháp chống hạn nhằm đảm bảo nguồn nước, có kế hoạch cấp nước phục vụ sinh hoạt cho người dân trên địa bàn mình quản lý, đặc biệt khi hạn hán xảy ra làm ảnh hưởng đến nguồn nước sinh hoạt.

9. UBND các huyện, thị xã, thành phố

Tăng cường công tác theo dõi, chỉ đạo UBND cấp xã, các hợp tác xã, các đơn vị quản lý công trình thủy lợi, cấp nước đô thị trên địa bàn triển khai thực hiện phương án phòng, chống hạn hán kịp thời phục vụ sản xuất nông nghiệp và đảm bảo nước sinh hoạt cho nhân dân. Chủ động bố trí ngân sách dự phòng của địa phương để hỗ trợ chống hạn kịp thời, có hiệu quả. Thường xuyên cập nhật thông tin về tình hình khô hạn, kết quả công tác chống hạn trên địa bàn, báo cáo về Ban chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn để tổng hợp báo cáo UBND tỉnh, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Trên đây là Phương án Phòng, chống hạn hán vụ Đông Xuân 2015-2016 do ảnh hưởng của hiện tượng El Nino trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, UBND tỉnh yêu cầu các ngành, các cấp tập trung triển khai thực hiện nhằm chủ động ứng phó kịp thời, có hiệu quả trước tình hình diễn biến khô hạn ngày càng phức tạp trên địa bàn tỉnh góp phần giảm thiệt hại thấp nhất cho người dân. Trong quá trình thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc, đề nghị thủ trưởng các Sở, ban, ngành, Chủ tịch UBND các huyện, thị xã, thành phố báo cáo, đề xuất biện pháp giải quyết, gửi về Văn phòng thường trực Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh để tổng hợp trình UBND tỉnh xem xét, chỉ đạo./.

Nơi nhận:

- Bộ Nông nghiệp và PTNT;
- Thường trực Tỉnh uỷ;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- Chủ tịch, các Phó Chủ tịch UBND tỉnh;
- Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh;
- Các TV Tiểu Ban Phòng chống hạn của tỉnh;
- Văn phòng Tỉnh uỷ;
- VP Đoàn Đại biểu QH và HĐND tỉnh;
- Các Sở, ban, ngành, đoàn thể của tỉnh;
- UBND các huyện, thị xã, thành phố;
- Văn phòng BCH PCTT &TKCN tỉnh;
- Lãnh đạo VP UBND tỉnh;
- Các phòng: TH, TCTM, NN&MT;
- Lưu VT, NN&MT (Đg100b).

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

(đã ký)

Y Dễm Ênuôl